

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. I. De Scientia literarum, requisita in promovendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

institutio ad Episcopum pertinet; Abbas in c. *Ecclesia cit. n. 4.* Dixi: de iure communi. Nam, de consuetudine ad solum Capitulum pertinere potest, c. *cum Ecclesia, cit. ibi*: absolvere studeas Canonicos sæpe dictos, maximè, *sifit notorium, quod in Thufcia generalis consuetudo seruetur, ut in cathedralibus Ecclesiis solum Capitulum, irrequisito Episcopo, eligendi Canonicos habeat facultatem.*

Not. autem, si Ecclesia sit non numerata, hoc est, si in ea non sint distinctæ præbendæ, nec certus, nec determinatus numerus Canonicorum, seu Conventualium, & per negligentiam eorum intra sex menses non provideatur, potestatem providendi non devolvi ad Superiorem ipso iure (quia tales præbendæ non censentur vacare, c. *ex parte, 10. de concess. præbend.*) neque ipsum posse supplere negligentiam Canonicorum; glossa hic V. *longo*, id, quod breviter exponit Rubrica cit. c. *Ex parte*, ibi: *in Ecclesiis non numeratis vacatio præbendarum, seu Canonicatum possibilis non est: nec fit ibi devolutio ad Superiorem ex negligentia semestri in non providendo Ecclesie de ministris*: posse tamen à Superiore, v. g. Episcopo, certum tempus assignari Canonicis, intra quod Ecclesie de necessarijs Ministris provideant, alioquin eo elapso poterit ipse providere, *arg. c. irrefragabili, 13. §. Excessus, de offic. ordin.* ubi Pontifex loquens de negligentia Capituli in corrigendis excessibus Canonicorum, ait: excessus tamen Canonicorum Cathedralis Ecclesie, qui consueverunt corrigi per Capitulum, per ipsum in illis Ecclesiis, qui talem hædenu consuetudinem habuerunt, *ad comonitionem, vel iussionem Episcopi corrigantur intra terminum competentem ab eo præfigendum*: alioquin ex tunc Episcopus, Deum habens præ oculis, ipsos, ut animarum cura requirit, per censuras Ecclesiasticas corrigere non postponat.

ARTICULUS III.

De qualitatibus requisitis in elegendo ad Pralaturam.

1834. DE his agitur in c. *Cum in cunctis, 7. h. t.* quod desumptum est ex Concilio Lateranensi, ubi Alexander III. sic lo-

quitur: cum in cunctis sacris ordinibus, & Ecclesiasticis ministerijs, sint *atatis maturitas, gravitas morum, & literarum scientia* inquirenda: multò fortius in Episcopo hæc oportet inquire: qui ad curam aliorum positus, in se ipso debet ostendere, qualiter alios in Domo Dei oporteat conversari. Eapropter, ne, quod de quibusdam pro necessitate temporis factum est, trahatur à posteris in exemplum: præsentis decreto *statuimus*, ut nullus in Episcopum eligatur, *nisi qui jam tricimum annum atatis exegerit, & de legitimo matrimonio sit natus*, qui etiam *vitâ & scientiâ commendabilis demonstretur*. Ex quo vides legalem atatem ad consequendum Episcopatum requisitam, esse annum trigésimum completum, quod in Episcopo est speciale. Nam in alijs dignitatibus inferioribus, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus, sufficit, annum à lege, vel canone præfixum, esse inchoatum, ut notat gloss. c. *Cum in cunctis, V. exegerit*. Sed plura de qualitate atatis dicentur infra, tit. 14. de atar. qualit. in ord. præficiend. Quamvis autem gloss. in c. *unic. de atar. & qualitate, in 6. V. compleverint*, asserat Episcopum esse posse, qui trigésimum ingressus est annum, eò quod verbum *exegerit*, cit. c. *cum in cunctis*, non iudicet perfectum tempus; tamen requiri completum, seu *annum trigésimum explevisse*, expressis verbis declaravit Gregorius XIV. constitutione suâ publicâ, 15. Maij, 1591. apud Barbosam in cit. c. *cum in cunctis*, à n. 16. ubi eandem atatem requiri in promotione ad Cardinalatum, deducit ex Tridentino *sess. 24. de reform. c. 1.*

§. I.

De Scientia literarum, requisita in promovendo.

1835. Circa istam qualitatem multa salubria præscripta sunt. Jure communi in *tit. c. cum in cunctis*, in promovendo ad Episcopatum, exigitur *scientia conveniens*, nimirum statui, & muneris, licet non sit *eminens, c. nobis 19. modò sufficiens*. Tridentinum etiam *de reform. sess. 22. c. 2.* ait, talem ejusmodi scientiâ pollere debere, *ut satisfacere possit necessitati muneris sibi imponendi*. Et quamvis absolute loquen-

dō, nullus sit idoneus ad Episcopatum; vel ejus administrationem, nisi præter Theologiam Juris Canonici peritiam habeat; & cæteris paribus in concursu Theologus puro Canonistæ præferendus sit, cum talis ex vi scientiæ purè canonicæ, absque Theologia, vix aliquid sciat in iis, quæ pertinent ad doctrinam in fide, Sacramentorum administratione, & pertinentibus ad forum conscientiæ, ut rectè notat Laymann *cit. c. cum in cunctis à num. 5.* hodie tamen in oppositum multa fiunt; modo imperfectum scientiæ suppleat perfectio charitatis, juxta *c. nisi 10. q. 2. pro defectu dererunt.* ibi: pro defectu quoque scientiæ plerumque potest quis petere cessionem: quia cum ipsa circa spiritualium administrationem sit potissimum necessaria, & circa curam temporalium opportuna, Præsul, qui commissam sibi debet Ecclesiam regere in utrisque, salubriter ei renuntiat, si scientiam (in qua ipsam regat) ignorat. Tu enim (inquit Dominus) scientiam repulisti, & ego Te repellam, ne Sacerdotio fungaris mihi. Quamquam, etsi desideranda sit eminentis scientia in Pastore, in eo tamen sit competens tolleranda: quia secundum Apostolum, scientia inflat, charitas autem ædificat: & ideo imperfectum scientiæ, potest supplere perfectio charitatis. Cæterum electio non habentis sufficientem scientiam, cassatur per *c. qualiter, 17. h. t.* ibi: præcipue, quia nec donum scientiæ, Pontifici conveniens, fuerat affectus. Postquam nobis præsentastis eundem, sufficienti examinatione præmissa, electionem de ipso factam duximus irritandam, quicquid ex ea, & ob eam factum est, denuntiantes penitus non tenere. Et licet in *c. cum nobis 19. eod.* dicatur, electum pro defectu scientiæ non esse excludendum; non intelligitur tamen pro defectu scientiæ convenientis, ut clarè patet ex textu, ibi: illius quoque literaturæ, licet non eminentis, tamen convenienter electus existit; ubi vides, sermonem solum esse de defectu literaturæ eminentis.

q. II.

De morum probitate requisita in promovendo.

1836. **I**N promovendo ad beneficia morum probitas illi necessaria, cum primis exi-

git, ne sit *criminosus*, quo intelligitur tale delictum, quod depositione dignum est, vel infamiâ notatur, vel censuram, aut irregularitatem inducit; vel ad Judicem per accusationem, denuntiationem, aut inquisitionem est delatum; vel quodlibet aliud peccatum grave publicum, ob quod delinquens in aliorum offensionem incurrit, si necdum publicè emendatum sit, *c. unum, §. unus autem, & ibi glossa V. unde dist. 35. V. Azor p. 2. lib. 6. c. 7. q. 1. & 11.* Ex quo vides, si crimen sit occultum, electionem non esse jure irritam.

Secundò, ne sit *infamis*, jure, aut factò. Nam taliter infamis est jure inhabilis, *c. inter dilectos, de excessibus Prælatorum; infamibus enim portæ dignitatum patere non debent, L. unic. C. de infamibus.* Dignitas autem hic significat quodlibet beneficium; Garcia de *benefic. c. 8. num. 3.* & alii. Qui autem jure sint infames, dicitur *c. infames 16. q. 1. & L. 1. ff. de his, qui notantur infamiâ.* Limita tamen, ut infamia non impediat à consequendo beneficio simplici, & non curato, sic, ut ejus provisio, vel collatio sit ipso jure nulla, nisi annexam habeat aliam inhabilitatem; esse tamen irritandam ab eo, qui potestatem habet, *c. inter dilectos, de excessibus Prælat. & Lessius lib. 2. c. 34. num. 126.* Dixi à beneficio simplici, nam secus est de curato, *cit. c. cum in cunctis, §. Inferiora.* Sed nota, nullitatem collationis, vel provisionis factæ indigno esse penam, natam ex delicto conferentis; adeoque taliter provisum, si perfectum improbitatis tollere possit, ac velit, & lis nulla illi moveatur, in conscientia tutum esse, nec beneficium dimittere teneri ante sententiâ, vel declarationem Judicis secundum dicta.

Not. 2. si provisio, vel collatio facta criminoso, vel infami, vel, ut loquuntur alii, facta indigno, sit irrita ipso jure, beneficium censeretur vacare, ab alio impetrari posse, & Episcopum posse fructus à tempore institutionis ab illo perceptos repetere, tanquam ab eo, qui nunquam canonicè institutus fuit. Cæterum inter eos, qui defectu probitatis à promotione ad beneficia, etiam electivè, rejiciuntur, inter Canones Apostolorum numerantur deservientes alexæ, ac ebrietatibus, nisi desinant; *c. Episcopus 1. distinctione 35. afflu-*